

پژوهشی پیرامون حدود در اسلام و سایر ادیان توحیدی

۱- محمد علی علیزاده بمی

دانشجوی دانشگاه فرهنگیان کرمان

m.alizadehb70@yahoo.com

چکیده:

در عرصه مطالعات دینی، مطالعه احکام و شرایع ادیان پیشین از این رو حائز اهمیت است که ادیان الهی از جوهر حقیقی واحدی برخوردارند؛ لذا از آن جا که در آیین اسلام، یهود و مسیحیت، شریعت جایگاهی خاص دارد، این پژوهش به روش توصیفی-تحلیلی بر آن است تا حدود و مجازات را از دیدگاه ادیان توحیدی همچنین برخی از شرایط اجرای مجازات و انواع مجازات را در گستره آموزه‌های دینی اسلام، یهود و مسیحیت بررسی نماید. در این راستا، آیات قرآن، روایات معتبر و تورات و همچنین کتاب مقدس را باید از منابع اصلی شناخت احکام این سه دین دانست؛ اگرچه در تورات و کتاب مقدس تحریف‌هایی صورت گرفته، اما این بدان معنا نیست که هر آنچه در تورات و کتاب مقدس آمده، تحریف شده است. لذا قواعد و مقررات حقوقی و اخلاقی فراوانی در آن‌ها وجود دارد که نمی‌توان در الهی بودن آن تردید نمود.

واژگان کلیدی: حدود، اسلام، یهودیت، مسیحیت.

۱- مقدمه:

یکی از مسائل بحث‌انگیز دنیای امروز، فلسفه مجازات است. در فلسفه مجازات از چرایی نه چپستی آن سخن به میان می‌آید که از آن به مبنای مجازات یا اهداف مجازات نیز می‌توان تعبیر کرد.

برای مجازات‌ها اهداف متعددی ذکر نموده‌اند، از انتقام که یکی از اهداف مجازات‌ها در جوامع غیرمتمدن است گرفته تا بازدارندگی عمومی و عبرت‌آموزی دیگران و تحقق عدالت، مورد بحث جدی میان متخصصان حقوق کیفری، جرم‌شناسان و فیلسوفان قرار دارد. نظام کیفری در حقوق اسلام نیز از مقام و موقعیت ویژه‌ای برخوردار است و مواجهه با بیشترین چالش‌ها است. پاره‌ای از کیفرهای ملحوظ در این نظام مورد نقد واقع شده است. تردید نمی‌توان کرد که تاسیس یک نظام کیفری کارآمد و عدالت گستر بدون توجه به سیاست کیفری روشن که عدالت کیفری را در بطن خود داشته باشد میسر نیست و قطعاً ترسیم سیاست کیفری بدون نگاه عمیق به اهداف مجازات‌ها موفقیت‌آمیز نخواهد بود. در این نوشتار کوشیده‌ایم اولاً روشن سازیم در حقوق کیفری اسلام به فلسفه و اهداف حدود توجه شده و ثانیاً به بررسی جزئیات حدود و مجازات‌ها در ادیان توحیدی است پرداخته شده است.

۲- هدف کلی:

علم فقه اساساً برنامه‌ی زندگی و مجموعه‌ای منظم و هدف‌دار جهت تنظیم روابط افراد بشر با هم، در کنار تکالیفی درباره نحوه عبودیت است. در حقیقت رسالت فقه، اداره زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها و هدایت آنان به حیات معقول انسانی است.

بی‌گمان در حال حاضر یکی از مهم‌ترین و حساس‌ترین بخش‌های هر نظام حقوقی، نظام کیفری آن است که تعیین‌کننده‌ی جرایم و مجازات‌ها و نیز چگونگی رسیدگی و شیوه‌های اثبات جرایم و اجرای مجازات‌ها می‌باشد. اهمیت این بخش از نظام حقوقی به دلیل ارتباط مستقیم آن با مصالح مهم اجتماعی از یک طرف، و با حیثیت و شخصیت انسان‌ها از طرف دیگر می‌باشد.

یکی از موضوعاتی که مورد توجه مجامع بین‌المللی و نهادهای حقوقی جهانی بوده و هست جایگاه حدود در فقه اسلام و شرایط اجرای آن است، باتوجه به این که این تحقیق جنبه تطبیقی دارد، به حدود در سایر ادیان توحیدی هم می‌پردازد که اهمیت آن دو چندان